VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN

Rapport
Datum: 220822

Västra Götalandsregionen
Närhälsan Färgelanda VC
FoUUI-enheten Fyrbodal
Irene Svenningsson
Telefon: 070 3024178
E-post: irene.svenningsson@vgregion.se
Sarah Samuelson
sarah.samuelson@vgregion.se

Patientkontrakt

Testbädd Närhälsan Färgelanda VC

Bakgrund

Patientkontrakt är ett sätt att konkretisera personcentrerat arbetssätt och är en överenskommelse mellan patient och vårdgivare om innehåll i vården och information om vem/vilka som är patientens fasta vårdkontakter. Syftet är att vården skall hållas ihop och att informationsflödet skall samordnas och leda till bättre samverkan, samordning och tillgänglighet och ökad tydlighet avseende de olika parternas ansvar. Patientens förutsättningar är viktiga och innehåll och information skall anpassas utifrån patientens behov. Genom patientkontrakt får patient och närstående överblick över planerade vård- och behandlingsinsatser. Patienten, och när så behövs närstående, ska ges möjlighet att vara delaktig och utforma sin egen vård och behandling. Målet är att patientens egna resurser tas till vara i en trygg och säker relation med vården. Det är viktigt att patienten vet vem som är kontaktperson i vården och vem som ansvarar olika insatser. Genom ett personcentrerat arbetssätt skapas möjlighet att lyssna in vad som är viktigt för patienten, och också samtala om vilka förväntningar och farhågor som patienten har. Patienten skall vara delaktig i vården utifrån dennes unika förutsättningar. (RMR patientkontrakt)

Syfte

Syftet är att testa och utvärdera användning av patientkontrakt i primärvården.

Frågeställningar:

- Hur kan patientkontrakt användas i primärvården?
- Vilka svårigheter uppstår vid upprättande av patientkontrakt i primärvården?
- Hur dokumenteras patientkontrakt i patientens journal?
- Vilka möjligheter ger upprättande av patientkontrakt i primärvård?

Mål med projektet

Skapa erfarenheter om hur patientkontrakt kan användas i primärvården samt identifiera eventuella svårigheter och möjligheter till att använda patientkontrakt i verksamheten.

Resultat

- Hur kan patientkontrakt användas i primärvården, vilka är möjligheterna och vilka är svårigheterna?

Det är ett stort värde i att involvera patienten i vården och att ansvaret tydliggörs. När det blir tydligt vem som är patientansvarig vårdgivare finns det stora möjligheter för verksamheten att på ett bättre sätt använda sina resurser och risken att patienten bollas runt mellan olika vårdgivare minskar. Det handlar inte bara den enskilda vårdenheten utan också om det finns flera enheter inblandade. Tyvärr stödjer dock inte journalsystemet att flera vårdenheter använder ett gemensamt patientkontrakt eller att får åtkomst till andra enheters patientkontrakt. Genom dokumentationen om ansvarsfördelningen och vilken vårdgivare som är ansvarig skapas en ökad tydlighet om vårdens innehåll. Det ökar förutsättningarna för att den patientansvarige vårdgivaren kan bli spindeln i nätet och som håller ihop vårdkedjan. Tanken bakom patientkontrakt behöver finnas med i alla vårdmöten, men kan upplevas som svår att definiera och konkretisera.

Målgruppen är framförallt patienter som har många vårdkontakter och komplexa behov och där det finns risk för ”grus i maskineriet”. En patientgrupp där det är särskilt viktigt är exempelvis patienter med demensproblematik. Behovet avgörs av graden av kognitiv svikt.

Behovet är att både patient och vårdgivare enkelt kan hitta den senaste versionen av patientkontraktet i journalsystemet. Journalsystemet som används inom Närhälsan är Asynja Visph och är inte utformat för att stödja dokumentation av patientkontrakt. Det innebär att dokumentationen i journalen inte blir optimal utifrån att enkelt kunna söka den senaste versionen av kontraktet. Termen patientkontrakt kan upplevas abstrakt och svår att förstå för både vårdpersonal och vårdpersonal. Den är inte juridiskt bindande utan det är en överenskommelse mellan två parter. Det kräver därför en del diskussion i personalgruppen om nyttan med kontraktet och hur det kan användas i verksamheten.

- Hur dokumenteras patientkontrakt i patientens journal?

Utgångspunkten för de inledande diskussionerna i arbetsgruppen var hur dokumentationen av patientkontraktet skulle kunna göras översiktlig och överskådlig i Asynja Visph. Fem områden identifierades som viktiga: 1) Det skulle vara enkelt hitta den senaste versionen av patientkontraktet i patientens journal. 2) Det skulle vara enkelt för patienten att hitta patientkontraktet via 1177. 3) För att patientkontrakt skall fungera optimalt behöver andra involverade vårdgivare kunna ta del av överenskommelsen. 4) Det skulle inte heller innebära dubbeldokumentation. 5) Patientkontraktet är ett levande dokument som skall vara enkelt att uppdatera, enkelt att hitta den senaste versionen och enkelt att skriva ut.

Önskemålet var att göra en ram som skulle kunna hittas med hjälp av sökord. Tyvärr går det inte förnärvarande inte att dokumentera med eget sökord i journalsystemet.

Patienten får vid besöket med sig ett skriftligt formulär som antingen fylls i för hand eller fylls i via datorn och skrivs ut. Som hjälp till vårdgivare rekommenderas en inplastad

manual (bilaga2), tillgänglig på skrivbordet. Det finns även behov av en skriftlig patientinformation om vad patientkontrakt innebär.

Förslag på utformning av patientkontrakt
En mall för patientkontrakt har utformats, se bilaga 1.
Kontraktet skrivs ut på papper lämnas till patienten och dokumenteras enligt föjande

Dokumentation av patientkontrakt i journalsystemet Asynja Visph

Patientkontrakt dokumenteras i den dokumentationsmall som används vid det besök patientkontrakt upprättas. Patientkontraktet kan dokumenteras på två sätt:

1. Under sökordet ”Fortsatt planering”. Använd frasminne enligt nedan.

2. Lägg till termen ”Patientkontrakt”. Använd frasminne enligt nedan.

Hur du lägger till termen Patientkontrakt:

- Öppna aktuell dokumentationsmall
- Tryck på ”Lägg till term” i den övre listen
- Sök på ”patientkontrakt” och välj denna term
- Termen läggs till i dokumentationsmallen
- Använd sedan frasminne ur fraslexikon patientkontrakt för att få alla underrubriker under termen patientkontrakt.

Följande frasminne kan användas (patkon skift/retur):

Patientkontrakt upprättas enligt överenskommelse

Fast vårdkontakt:

Vad är viktigt för Dig i Din vård och planering just nu?

Vad kan Du göra själv?

Vad ansvarar vården för?

Andra vårdkontakter:

Andra vårdplaner:

Nästa steg?

Nästa tid:

Sammanfattande utvärdering av projektet

Dokumentation

I nuläget är det problem med att dokumentera patientkontrakt på ett bra sätt som förhindrar dubbelarbete. Det finns även en uppenbar risk att patientkontraktet inte får önskad effekt eftersom överenskommelsen ”göms” i journalanteckningen och därmed inte används/följs. Brister i sättet att dokumentera innebär också att det kan vara svårt att veta vilken version av patientkontraktet som är den senaste. Lättåtkomlig dokumentation är den springande punkten för att patientkontrakt ska fungera som det är tänkt. Tyvärr stödjer inte journalsystemet detta idag.

Tydliggör ansvaret

Positivt är att överenskommelsen gör det tydligt var ansvaret finns både för vårdgivare och patient.

Sökfunktion för utvärdering

Det finns idag ingen möjlighet att på ett enkelt sätt utvärdera hur patientkontrakt används och hur många som upprättats. Att patientkontrakten inte är sökbara i journalen innebär att det inte går att göra en kvalitetsgranskning av patientkontrakten. Det innebär även en risk att redan upprättade patientkontrakt ”tappas bort” och inte följs upp som planerat, om medarbetaren som upprättade kontraktet slutar på vårdenheten. Det skulle därför vara önskvärt att patientkontrakt kunde sökas i journalsystemet utifrån sökord eller KVÅ kod.

Diskussioner i personalgruppen

Många frågeställningar är sammanbundna med att upprätta patientkontrakt och för att gruppen ska få möjlighet att skapa ett gemensamt arbetssätt runt patientkontakt behöver frågeställningarna diskuteras i gruppen. Det behöver skapas en förståelse för vad patientkontrakt är, vad som är tanken med patientkontraktet och hur det skall användas inom enheten. Det behöver skapas förståelse för att det är en överenskommelse mellan vårdgivare och patient och innehållet grundar sig på vad som är viktigt för patienten. Det behöver också diskuteras vad som är skillnaden SIP/SAMSA. Innebörden av personcentrerat arbetssätt och vad det innebär i praktiken är en annan fråga som behöver lyftas. Finns det stuprörstänk och hur kan det i så fall brytas? Diskussioner behöver föras i gruppen utifrån vilken vårdgivare som är den mest relevanta fasta vårdkontakten. Om exempelvis en person har både diabetes och bensår. Vem är då lämpligast som den fasta vårdkontakten? Diabetessjuksköterska eller sjuksköterskan som lägger om såret (om det inte är samma person). Genom diskussionerna ökar förutsättningarna att hela personalgruppen arbetar åt samma håll.

Förbättringsförslag

För att införandet av patientkontakt skall få sin fulla potential krävs att journalsystemet anpassas så att dubbeldokumentation undviks samt att den senaste versionen av patientkontrakt blir lätt att hitta i för både vårdpersonal och patienter. Patientkontraktet bör också vara åtkomliga om det är olika vårdgivare inblandade.

Bilaga

1. Mall patientkontrakt
2. Manual patientkontrakt
3. Informations Broschyr ”Vad är viktigt för dig”.